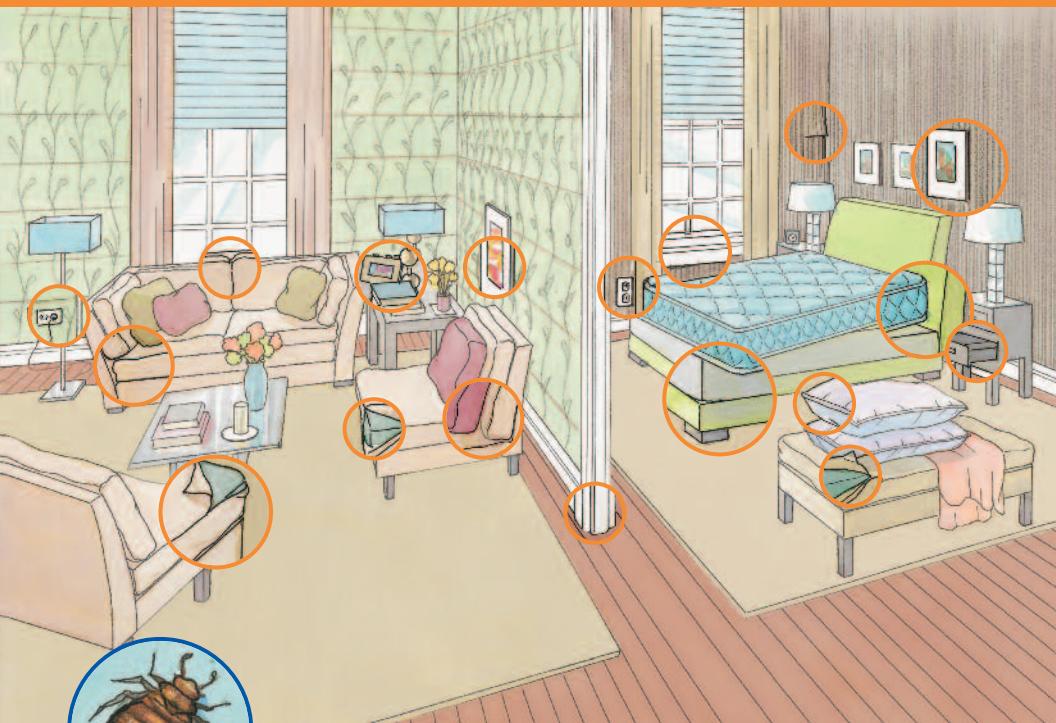

Anpeche pinèz pwopaje epi debarase w de yo san danje

*Yon Gid pou pwopriyetè,
manadjè ak lokatè imobilye*

*Yon Gid sou kouman pou
kenbe anviwònman kay ou sen*

Enfòmasyon ki nan gid la

Kouman pou sèvi ak gid sa a	1
Kouman pou idantifye yon pinèz	1
Kouman pinèz yo grandi ak repwodui	2
Enpak pinèz gen sou lasante	3
Kouman pou anpeche pinèz yo enfeste kay ou	3
Kouman pou fè yon enspeksyon pou detekte pinèz	4
Kouman pou debarase w de pinèz yo	6
Enfòmasyon sou itilizasyon ensektisid	7
Kisa ki ka fèt pou sipòte travay yon pwofesyonèl	8
Pyeje epi touye pinèz yo	9
Netwaye epi dezenfekte	10
Bouche fant ak twou	11
Jete atik ki enfeste yo	11
Kisa mèt kay ak manadjè biling yo ka fè	12
Enfòmasyon adisyonèl	Paj sou anndan kouvèti dèyè a

Kouman pou sèvi ak gid sa a

De jou-an-jou, enfestasyon pinèz ap ogmante nan vil Nouyòk. Gen etap ou ka pran pou anpeche pinèz yo enfeste kay ou. Lè pinèz yon kote, yo ka kontwole yo san danje.

Gid sa a pral ede w:

1. Aprann enfòmasyon sou pinèz ak sou kouman yo miltipliye.
2. Anpeche pinèz yo enfeste kay ou.
3. Debarase kay ou de pinèz si yo prezan, yon fason ki san danje.
4. Chwazi epi travay avèk yon pwofesyonèl ki nan domèn kontwòl ensèk nuizib.

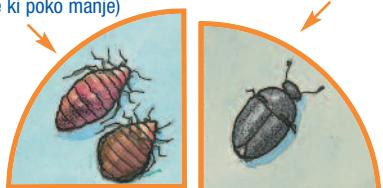
Kouman pou idantifye yon pinèz

Apatide aparans li

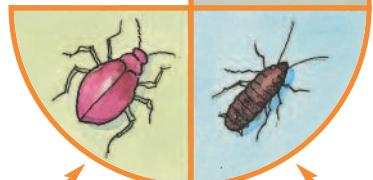
Pinèz se ti ensèk piti ki nouri yo de san moun pou yo viv. Yon ze pinèz ki fèk kale gen yon aparans semi-transparan, li gen yon koulè mawon pal, e li gwochè yon grenn pavo. Pinèz adilt yo plat, yo gen kò ki gen fòm oval e ki yon koulè wouj-wouj, e yo gwochè yon grenn pòm.

Li fasil pou moun konfond pinèz ak ti ensèk piti ki konn nan kay yo, tankou ensèk ki viv sou tapi, ensèk ki sanble zarenyen ak ravèt ki fèk kale (nenf).

Pinèz adilt (ki déjà manje e ki poké manje)

Ensèk ki viv sou tapi

Ensèk ki sanble zarenyen

Nenf ravèt (jivenil)

Apatide mak li kite, eksreman li ak ze l' yos

Ou ka jwenn tach san, eksreman ak ze plizyè kote, menm:

- nan kouti ak touftaj matla, nan dra, nan tè doreye ak nan mèb ki ranboure
- nan fant mèb
- nan baz sipò mi yo

Apatide mòde I

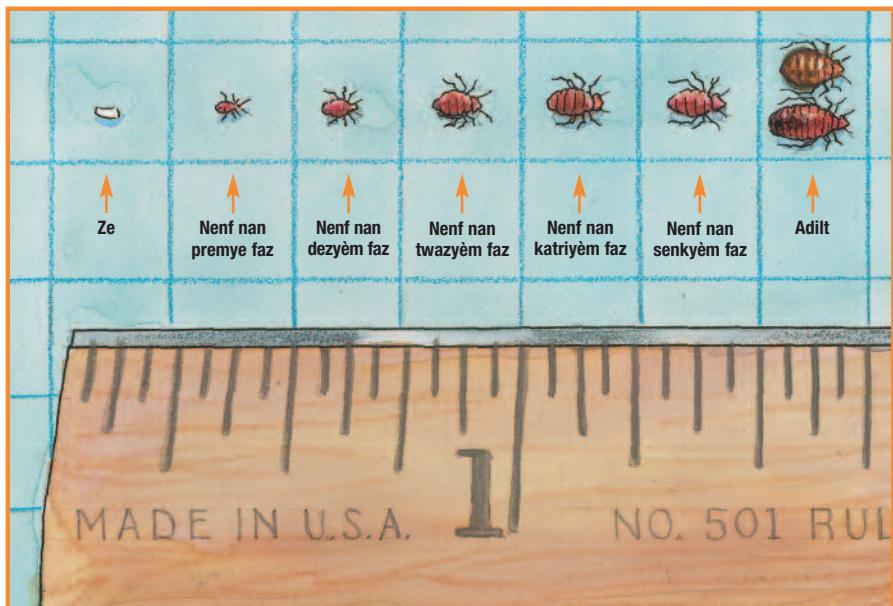
Gen sèten moun ki pa gen reyakson lè pinèz mòde yo. Men pou moun ki gen reyakson yo, mak mòde a ka parèt sou kèlke minit oswa nan kèlke jou, jeneralman kote po a ekspoze pandan moun nan ap dòmi. Yo ka parèt tankou ti boul oswa gwo plak ki grate. Plak yo jeneralman disparèt apre kèlke jou. Poutèt mòde yo ka sanble mòde moustik ak lòt ensèk, lefèt ke yon moun gen yon ti boul oswa yon plak pa vle di gen pinèz kote l ye a.

Kouman pinèz yo grandi ak repwodui

Pinèz yo aktiv piplis lè n ap dòmi. Yo rale jouk yo rive sou po ki ekspoze a, lèfini yo enjekte yon anestezik modere epi yo souse yon ti kantite san. Pifò moun pa santi lè yo mòde a.

Pinèz bezwen san pou yo grandi ak lage ze. Yon femèl lage ant 5 a 7 ze pa semèn e si li jwenn manje, li ka lage ant 200 a 500 ze pandan lavi l. Ze yo pran apeprè 10 jou pou yo kale. Sou 2 a 4 mwa, pinèz yo devlope konplètman e yo ka viv jiska yon ane.

Enpak pinèz gen sou lasante

Byenke pinèz ak mòde yo se yon nuizans, yo pa rekonèt yo kòm ensèk ki gaye maladi.

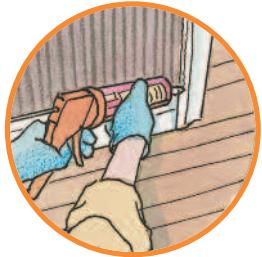
- Mòde pinèz ka grate ak irite anpil. Pifò plak yo geri sou kèlke jou men nan dè ka ki ra, plak la ka rete pandan plizyè semèn. Anjeneral, pomad pou soulaje lagratèl ka ede, men si mòde yo vin enfekte, se pou w al wè yon doktè.
- Anksyete ou vin genyen poutèt yon pinèz mòde w, ka fè w pa dòmi, e sa ka afekte byennèt ou. Lè w reyaji kòmsadwa e defason efikas vizavi de pinèz yo, sa ede kenbe anksyete a sou kontwòl.

Gen moun ki tèlman vin dezespere ke yo itilize ensektisid ilegal oswa kantite ensektisid eksesif ki ka koze anpwazònman. Gid sa a ba w konsèy sou kouman ou ka debarase w de pinèz yo san danje.

Kouman pou anpeche pinèz yo enfeste kay ou

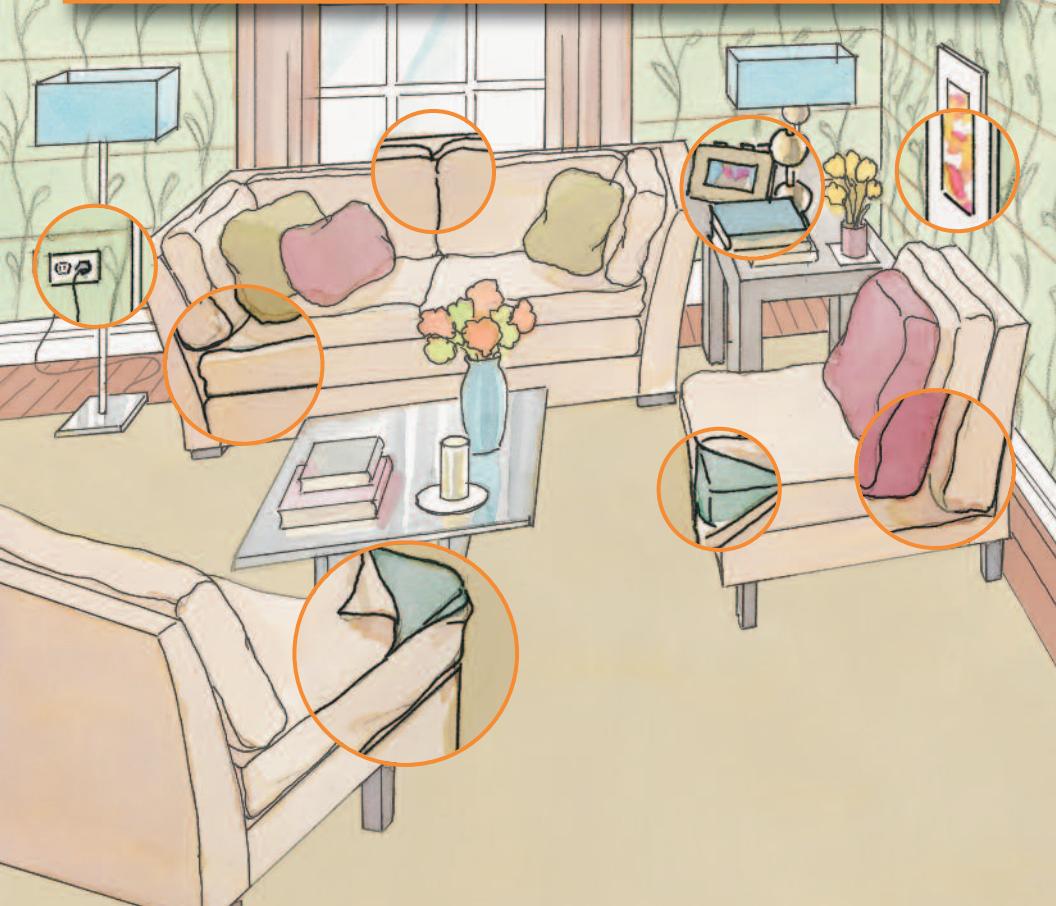
Pinèz ka antre nan kay lè yo kole sou mèb izaje yo, sou malèt ak rad, e lè yo pase atravè tiyo ak kab ki konekte.

- Piga ou janm pote lakay ou, ankadreman kabann, matla, somye kabann, oswa mèb ranboure ke w jwenn nan lari.
- Tcheke tout mèb izaje oswa ke w lwe yo pou wè si yo pa gen pinèz.
- Lè w ap vwayaje, enspekte kabann ak mèb yo. Pinga kite malèt ou yo atè oswa sou kabann, epi enspekte yo anvan w ale.
- Si w sisplèk ou te ekspoze a pinèz, lave epi seche rad ou yo nan dlo cho imedyatman oswa mete yo nan yon sache plastik epi fèmen sache a jouk lè a rive pou w lave yo.
- Bouche twou yo avèk mastik menmsi ou pa gen pinèz. Sa pral ede anpeche pinèz ak lòt ensèk rantre anndan kay la.

Kouman pou fè enspeksyon pou detekte pinèz

Chèche pou wè si gen pinèz, mak san, eskreman ak ze (si w gen yon flash ak yon loup sa ka ede w). Kòmanse pa gade nan zòn ki a yon distans de 10 a 20 pye de kote w dòmi oswa kote w konn chita. Se distans yon pinèz rale anjeneral. Kenbe yon kaye kote w make chak chanm ak anplasman kote w jwenn endikasyon pinèz. Pataje enfòmasyon ki nan kaye sa a avèk yon pwofesyonèl ki nan domèn kontwòl ensèk nuizib.

Tcheke matla, sonye, ankadreman kabann ak dra yo

- Tcheke kouti anlè ak sa ki anba yo, touftaj ak nenpòt pati ki dechire nan kouvèti matla ak somye yo.
- Gade anba kabann nan ak toutolon ankadreman ak tèt kabann yo.

Tcheke tout fant ki nan mèb chanm yo, nan planche yo ak nan baz sipò mi yo, fenèt yo ak ankadreman pòt yo.

- Sèvi ak yon flash pou enspekte fant ki nan mèb yo, nan fenèt yo ak nan ankadreman pòt yo.
- Pase yon kouto pou aplike mastik, yon ansyen kat sòbway oswa yon jwèt kat han fant yo pou fòse pinèz yo sòti. Yon sechwa

ke w limen sou ti entansite ka bay rannman tou. Si pinèz vivan ta sòti, kraze yo avèk yon sevèt papye epi voye yo jete andeyò bilding ou an.

- Retire tiwa ki nan mèb yo epi tcheke tout anndan yo, sou anlè ak sou anba yo, nan kwén ak han fant yo e

Tcheke mi ak bagay ki kwoke sou mi yo.

menm nan twou kote ki gen klou yo.

- Retire epi tcheke fèmti ki gen zip yo, kotbi ak touftaj ki nan kousen mèb ranboure yo, tcheke ankadremen yo tou.

- Itilize akseswa plat pou aspire nan fant yo, pou tcheke tablo, postè, foto ak miwa yo.
- Tcheke fant ki nan andui yo ak nan papye tenti kap dekolé sou mi yo.

- Enspekte plög kouran yo ak switch limyè yo (avèk zye w sèlman, pinga w foure anyen ki gen fil metal nan twou yo). Gade nan telefon yo, nan revèy yo, nan detektè lafimen ak nan jwèt yo.

Kouman pou debarase w de pinèz yo

Si w gen pinèz, pinga ou santi w wont. Nenpòt moun ka gen pinèz. Fè mèt kay la ak vwazen w yo konn sa. Pi bonè tout moun fè yon bagay pou sa, plis chans tout moun ap genyen pou yo reyisi rezoud pwoblèm nan.

Chwazi ak travay avèk yon konpayi ki nan domèn kontwòl ensèk nuizib

Enfestasyon pinèz jeneralman mande pou se pwofesyonèl ki byen fòme e ki lisansye nan jesyon kontwòl ensèk nuizib, ke yo rele tou ekstèminatè, ki pou aplike tretman yo. Lokatè ki gen mèt kay ki pa adrese touswit plent yo fè konsènan pinèz yo, ka rele 311 epi anrejistre yon plent avèk Depatman Prezèvasyon ak Devlopman Lojman (Department of Housing Preservation and Development), epitou yo ka peye yomenm pou pwòp sèvis pwofesyonèl yo.

Gen plizyè konpayi nan domèn kontwòl ensèk nuizib ak plizyè pwofesyonèl ki lisansye nan domèn nan ki nan zòn vil Nouyòk la. Se pa tout ki byen antrene nan jesyon kontwòl pinèz. Pou w sa debarase w de pinèz yo, ou dwe chwazi bon konpayi an, se pou byen klarifye kisa w vle yo fè e se pou siveye pèfòmans yo.

Pou chwazi yon bon pwofesyonèl...

- Baze w sou rekòmandasyon moun ou fè konfyans, sou anyè telefòn ak sou asosyasyon pwofesyonèl, pou w sa jwenn yon konpayi epi ale nan sit entènèt www.dec.ny.gov pou tcheke pou w asire w konpayi an lisansye.
- Fè entèvyou ak plizyè konpayi anvan w chwazi youn. Poze yo kesyon sou fòmasyon yo resevwa ak sou metòd yo aplike pou kontwole pinèz. Asire w yo suiv pwosedи nou dekri nan gid sa a.
- Mete w dakò sou yon plan sèvis ak sou pri sa pral koute. Atann ou aske pral gen omwens de (2) vizit tretman ak yon twazyèm vizit pou suivi, pou konfime ke pinèz yo elimine nèt. Enfestasyon grav oswa apatman ki chaje ak bagay ka mande plis vizit pou elimine pinèz yo.

Yon bon konpayi sipoze...

- Enspekte pwopriyete w la anvan I ba w yon pri oswa anvan I kòmanse ak nenpòt tretman ensektisid.
- Ba w yon rapò enspeksyon alekri, ak yon plan dakson sou kouman pou prepare pou tretman an ak anpeche plis enfestasyon toujou.
- Baze estimasyon an sou sa I jwenn pandan enspeksyon an, pa sou yon pri fiks. Sèvis ki koute mwen chè yo jeneralman pa meyè sèvis yo.
- Vin lakay ou souvan jiskaske travay la fin fèt.

- Anplwaye pwofesyonèl ki kalifiye e ki byen antrene nan jesyon kontwòl ensèk nuizib.
- Edike w sou kouman pou w evite gen pinèz.
- Travay ansanm avèk ou jiskaske pinèz yo ale nèt.
- Trete w avèk respè.

Enfòmasyon sou itilizasyon ensektisid

Jeneralman, enfestasyon pinèz mande pou yo itilize ensektisid. Se sèl pwofesyonèl ki pou aplike ensektisid pou pinèz. Aparèy ki degaje lafimen ak bonb pou ensèk pa efikas pou touye yo.

Mande pwofesyonèl la pou l:

- sèvi ak ensektisid ki mwen toksik la, ki fèt pou pinèz e ki pi efikas la.
- suiv tout enstriksyon ak avètisman ki sou etikèt pwodui yo.
- fè w konnen ki lè li pridan pou w rerantre nan sal kote li met tretman an.
- pa janm espray anlè matla oswa sofa yo, e si li nesesè, pou l itilize sèlman yon ti kantite ensektisid sou kouti yo sèlman.

Pou w rapòte oswa mande enfòmasyon sou kontak ak ensektisid, rele Sant Kontwòl Anpwazònman an (Poison Control Center) ki louvri 24è sou 24 :

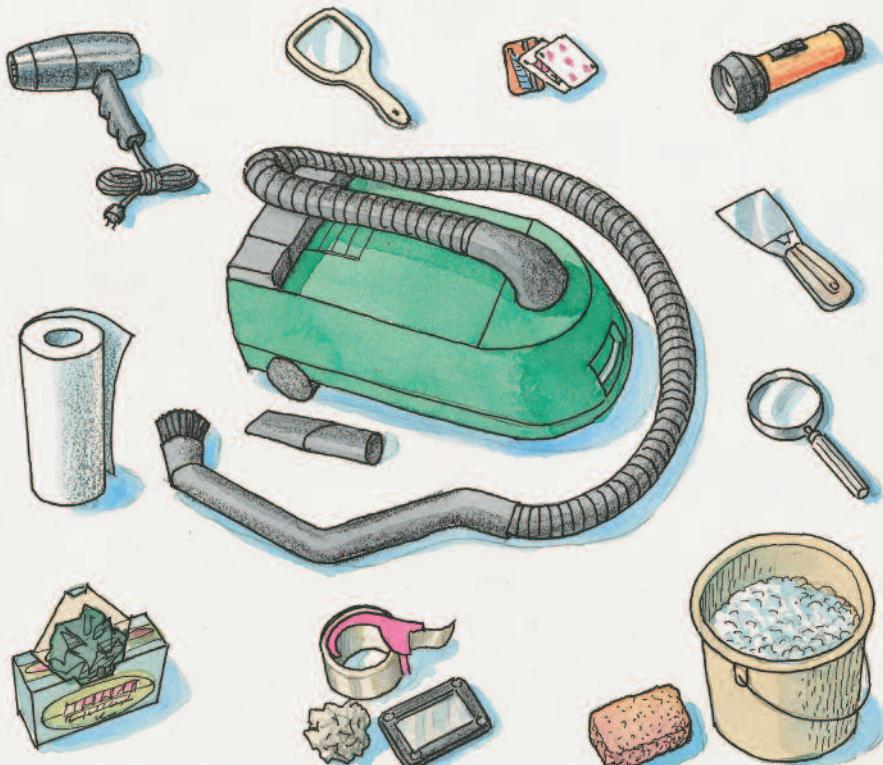
- **Moun ki pale angle yo, dwe rele: (212) POISONS (764-7667)**
- **Moun ki pale panyòl yo, dwe rele: (212) VENENOS (836-3667)**

Si w bezwen plis enfòmasyon sou pwodui ensektisid yo, rele nan Sant Nasyonal pou Enfòmasyon sou Ensektisid (National Pesticide Information Center) nan (800) 858-7378.

Kisa ki ka fèt pou sipòte travay yon pwofesyonèl

Tout moun dwe aprann kouman pou idantifye pinèz ak ki mezi enspeksyon pou pran pou detekte yo. Lè w netwaye ak dezenfekte sa ede redui kantite pinèz yo ak pwopagasyon yo, men sa pa elimine yo konplètman.

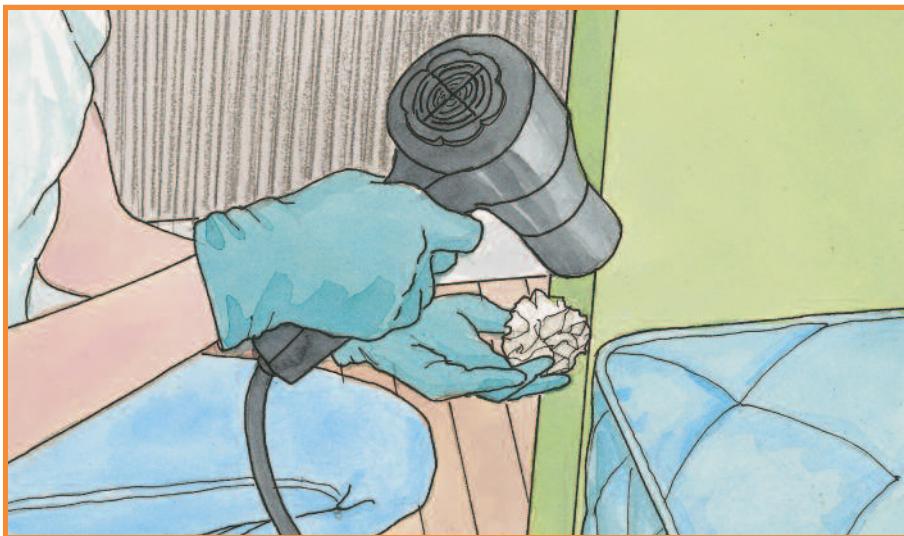
Zouti ou ka itilize

- Flash ki klere
- Ti miwa, depreferans sa ki gen manch, ke w ap jwenn nan kenkayri.
- Loup
- Sechwa
- Sèvyèt papye
- Vakyòm avèk akseswa plat pou aspire nan fant yo, avèk bwòs ak anpil sak vakyòm
- Kouto pou aplike mastik, kat jwèt oswa kat sòbwe pou sèvi kòm zouti ki pou ale nan fant yo
- Sache fatra
- Tep plastik pou anbalaj, pyèj kolan pou ravèt oswa pyèj ki gen lakòl pou sourit
- Bokit ki gen dlo savon ak eponj

Pyeje epi touye pinèz yo

- Fòse pinèz yo sòti nan fant ak nan twou yo avèk yon kouto pou aplike mastik, yon ansyen kat sòbwe, yon kat pou jwèt kat, oswa avèk yon sechwa ki degaje lè cho e ki sou yon entansite ki ba. Kenbe yo avèk tèp kolan pou anbalaj oswa kraze yo avèk sèvyèt papye. Chalè sechwa a degaje a ap touye pinèz yo apre yo fin pran kontak ak li pandan 30 segonn san rete.

Netwaye epi dezenfekte

- Wete tout bagay ki initil ki nan kay la pou redui kantite kote pinèz yo ka kache. Apre w fin tcheke pou wè si yo pa gen pinèz, konsidere mete atik pèsonèl ke w pa itilize yo nan yon depo jiskaske pinèz yo sòti nèt lakay ou. Tcheke tout atik yo ankò anvan w remete yo nan kay la.

- Siye pinèz ki mouri yo, tach san, ze ak eskreman yo avèk dlo savon.

- Lave tout atik ki gen tach pinèz ladan yo avèk dlo cho (140°F) epi seche yo sou pi gwo entansite pandan omwen 20 minit. Tout lòt atik pwòp ke w sispek ki gen pinèz ladan yo, ou dwe mete yo nan yon sechwa ki bay gwo chalè pandan omwen 20 minit pou touye pinèz yo. Lè yo fin seche, mete yo nan sache plastik ki sele, jiskaske ou si ke w debarase w de pinèz yo.

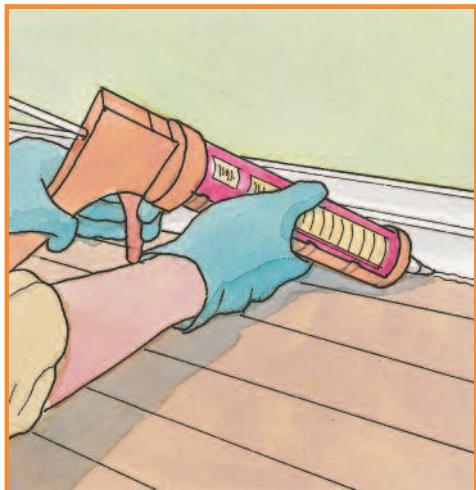
- Pase vakyòm sou tapi, sou planche, sou ankadreman kabann yo, sou mèb, nan fant ak nan twou yo, toulèjou, avèk yon bwòs ak akseswa plat pou aspire nan fant yo. Vide vakyòm nan oswa sele epi jete sak la andeyò kay ou apre w fin sèvi ak li.

- Fèmen matla ak somye ki enfeste yo nan yon kouvèti ki make "allergen tested (teste pou alèjèn)", "for dust mites (pou mit)", oswa "for bed bugs (pou pinèz)" pandan omwen tout yon ane. Tcheke detanzantan pou wè si pa gen dechiri oswa kote ki louvri, epi tepe yo.

Bouche fant ak twoù

- Mete andui nan tout fant yo, repare oswa retire tout papye tenti pou mi k ap dekole epi sere kouvèti switch limyè yo.
- Aplike mastik pou sele fant ak jwenti ki nan baz sipò mi yo ak ekatman ki nan etajè oswa plaka yo.

Jete atik ki enfeste yo

- Anjeneral, li pa nesesè pou debarase w de mèb oswa atik pou kabann, kou w fèk remake pinèz yo. Lè w netwaye e ou fèmen atik yo, jeneralman sa sifizan.
- Jete somye yo sèlman si w pa ka kouvri yo e si yo enfeste anpil.
- Sèvi ak fèy plastik (plastik ki retresi/plastik pou palèt) oswa mete nenpòt atik pou jete nan sache plastik; asire w ke w byen mete yo. Make sache a epi ekri sou li "infested with bed bugs (enfeste ak pinèz)".

Kisa mèt kay ak manadjè biling yo ka fè

- Bay lokatè yo enfòmasyon sou pinèz. Montre yo gid sa a.
- Ankouraje tout moun pou yo di si yo gen pinèz yo osito yo okouran gen yon pwoblèm.
- Avize lokatè yo, epi enspekte tout inité ki toupre, ki sou anlè ak sou anba apatman ki gen pinèz yo.
- Peye pou sèvis yon pwofesyonèl ki nan domèn kontwòl ensèk nuizib pou trete pinèz yo. Fè atansyon ak konpayi ki fè konprann yo ka kontwole pinèz yo avèk yon sèl vizit.
- Ede lokatè yo si yo pa ka retire mèb yo poukонт yo oswa si yo bezwen èd pou yo debarase yo de atik ki pa nesesè.
- Anonse alavans ou gen lentansyon sèvi ak ensektisid lakay ou.
- Enspekte apatman/kay ki vid yo epi si nesesè aplike tretman nan inité yo pou asire yo pa gen pinèz oswa lòt ensèk ankò, anvan yo lwe yo.

Èske w bezwen enfòmasyon adisyonèl ?

Si w bezwen kopi adisyonèl de gid sa a, rele 311 epi mande pou yon kopi "Anpeche pinèz pwopaje epi debarase w de yo san danje (Preventing and Getting Rid of Bed Bugs Safely)."

W ap jwenn plis enfòmasyon sou pinèz ak lòt ensèk sou sit entènèt la nan <http://nyc.gov/health>.

Pou w rapòte oswa mande enfòmasyon sou lè yon moun antre an kontak ak ensektisid, rele Sant Konwòl Anpwazònman Vil Nouyòk (New York City Poison Control Center) nan (212) Poisons [(212) 764-7667].

*Yon Gid sou kouman pou
kenbe anviwònman kay ou sen*

Mesaj kle konsènan pinèz

- Aprann idantifye siy ki endike prezans pinèz.
- Kondisyon devi ki pa pwòp se pa yo ki lakòz pinèz; sepandan lè w netwaye ak retire atik ki pa nesesè, sa ede kontwole yo.
- Nenpòt moun ka gen pinèz. Chèche jwenn asistans imedyatman, si ou wè yo.
- Bouche fant ak ti twou ap ede redui kote yo jwenn pou yo kache e l ap anpeche pinèz yo sikile ant apatman.
- Kolabore avèk vwazen w yo, mèt kay la ak founisè sèvis ki jere kontwòl ensèk yo. Pou w debarase w de pinèz yo, se pou tout moun met ansanm.
- Pinga itilize bonb ensektisid oswa aparèy ki degaje lafimen pou kontwole ensèk yo. Yo ka fè sityasyon an vin pi grav.
- Li difisil, men pa enposib, pou debarase w de pinèz. Konsèy ki nan gid sa a ap ede.

